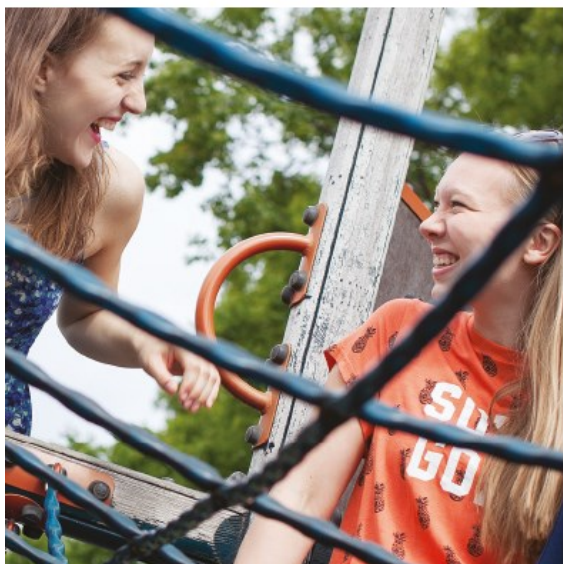
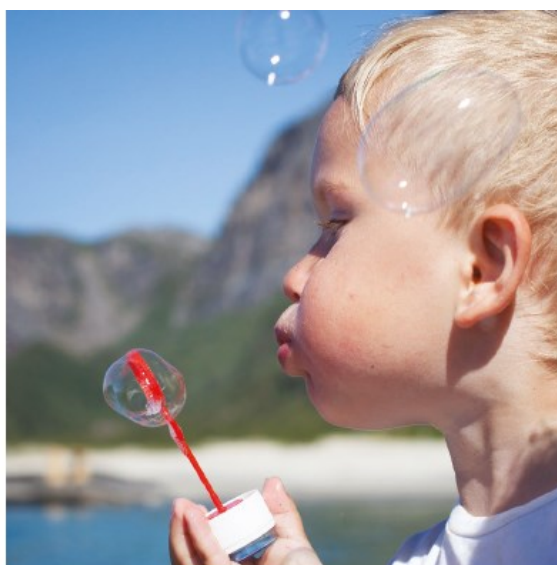
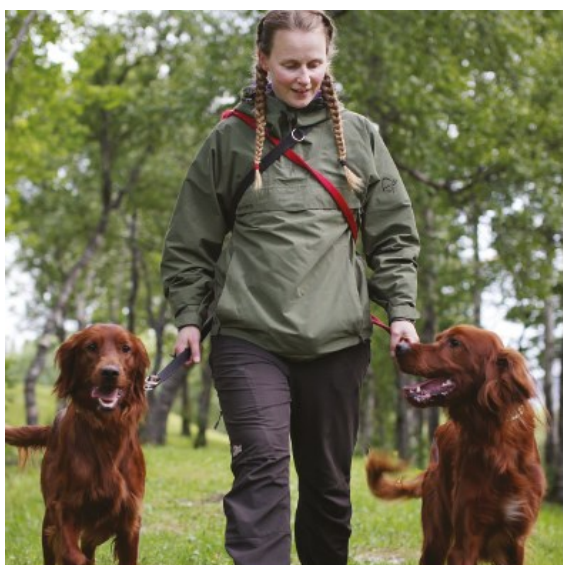

Nordland fylkeskommunes handlingsprogram for 2018 til Regional folkehelseplan Nordland

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
Handlingsprogram 2018.....	3
1 Forankring av folkehelsearbeidet	3
2 Samarbeid	4
3 Helsefremmende bo- og nærmiljø.....	6
4 Et inkluderende og likeverdig samfunn	7
5 Barn og ungdom.....	8
6 Voksenlivet.....	9
7 Alderdom.....	10

Forsidebilde: Marte Antonsen

Innledning

Regional plan for folkehelse i Nordland inneholder syv prioriterte resultatområder. Disse er:

- Forankring av folkehelsearbeidet
- Samarbeid
- Bo- og nærmiljø
- Et inkluderende og likeverdig samfunn
- Barn og ungdom
- Voksenlivet
- Alderdom

Handlingsprogrammet til Regional plan for folkehelse i Nordland inneholder fylkeskommunale tiltak som vil bidra til å nå målene i planen. Handlingsprogrammet skal vedtas og rulleres årlig av fylkestinget i Nordland. Tiltakene er ikke i prioritert rekkefølge.

Handlingsprogram 2018

1 Forankring av folkehelsearbeidet

Mål: Folkehelsearbeidet i Nordland skal drives langsiktig, målrettet og helhetlig gjennom god politisk, administrativ, planmessig og økonomisk forankring.

Strategi 1.1 Styrke politisk og administrativ forankring av folkehelsearbeidet.

Tiltak	Samarbeidspartnere
1.1.1 Utarbeide og implementere rutiner for at alle relevante politiske saker i fylkeskommunen skal vurdere konsekvenser for folkehelsen	
1.1.2 Inngå nye samarbeidsavtaler om folkehelsearbeid med kommunene	Kommunene
1.1.3 Lede og drive fylkeskommunens tverretatlige folkehelsesteam	
1.1.4 Fremme aktuelle folkehelsesaker til politisk behandling	
1.1.5 Informere og mobilisere kommunal ledelse gjennom møter og konferanser	Kommunene, KS og regionrådene

Strategi 1.2 Bygge kapasitet og kompetanse i folkehelsearbeidet.

Tiltak	Samarbeidspartnere
1.2.1 Tilby kurs om oversiktsarbeid til alle kommunene	Kommunene
1.2.2 Støtte videreføring av stillingene som folkehelsekoordinatører i kommunene	Kommunene
1.2.3 Utarbeide opplegg for kompetanseutvikling for nytilsatte folkehelsekoordinatører	Kommunene
1.2.4 Sikre kontinuitet, kompetanse og kapasitet i fylkeskommunens folkehelsearbeid	
1.2.5 Arrangere konferanser og seminarer	Kommuner og regionale aktører
1.2.6 Delta i kompetansehevende konferanser og kurs	
1.2.7 Videreutvikle Folkehelsealliansen Nordland	
1.2.8 Gjennomføre koordinatorsamling	Kommunene

Strategi 1.3 Videreutvikle folkehelsearbeidet gjennom forutsigbare rammer i budsjett og økonomiplaner.

Tiltak	Samarbeidspartnere
1.3.1 Økonomi til arbeidsområder i regional folkehelseplan avklares i budsjett- og økonomiplanarbeid	
1.3.2 Etablere og videreføre flerårige prosjekt- og programsatsinger	
1.3.3 Det kommunale samarbeidet baseres på forutsigbare rammer i budsjett og økonomiplan	

Strategi 1.4 Ivareta folkehelseperspektivet i planlegging og tiltaksutforming.

Tiltak	Samarbeidspartnere
1.4.1 Involvere ansatte med folkehelsekompetanse i regionale planprosesser	
1.4.2 Veilede kommunene i hvordan folkehelseperspektivet kan ivaretas i kommunale planer, samt gi innspill på høring av relevante kommuneplaner	Kommunene
1.4.3 Sikre folkehelseperspektivet i planlegging og bygging av nye videregående skoleanlegg	
1.4.4 Følge opp FT-sak «Fylkeskommunale tiltak for å redusere sosial ulikhet i helse»	

Strategi 1.5 Videreutvikle målrettet og systematisk folkehelsearbeid i samsvar med lovpålagte krav til internkontroll og kvalitetsstyring.

Tiltak	Samarbeidspartnere
1.5.1 Utarbeide rutiner og prosedyrer for folkehelsearbeid til Nfk's kvalitetssystem	
1.5.2 Videreutvikle statistiksider på nfk.no	
1.5.3 Revidere rapporteringsskjemaet for kommunene på samarbeidsavtalen om folkehelsearbeid	
1.5.4 Kvalitetssikre fylkeskommunale innkjøpsavtaler i forhold til folkehelseperspektivet	
1.5.5 Oppdatere og revidere fylkeskommunens nettsider om folkehelsearbeid	

Strategi 1.6 Styrke kunnskapsgrunnet for folkehelsearbeidet gjennom undersøkelser og evalueringer.

Tiltak	Samarbeidspartnere
1.6.1 Vurdere gjennomføring av Ungdata i vgs våren 2019	KORUS Nord

2 Samarbeid

Mål: Folkehelsearbeidet i Nordland skal forankres og utvikles gjennom bredt og forpliktende samarbeid mellom offentlige, frivillige og private aktører.

Strategi 2.1 Etablere og videreutvikle et forpliktende samarbeid om folkehelsearbeidet mellom ulike etater, sektorer og forvaltningsnivå.

Tiltak	Samarbeidspartnere
2.1.1 Følge opp nye samarbeidsavtaler med kommunene om folkehelsearbeid	Kommunene
2.1.2 Følge opp og eventuelt inngå nye samarbeidsavtaler med aktuelle regionale samarbeidspartnere	Aktuelle regionale aktører
2.1.3 Søke deltagelse i Folkehelseprogrammet 2017 - 2027 , psykisk helse	Helsedirektoratet

2.1.4	Videreføre samarbeid om prosjektet Bo- og nærmiljø som fremmer folkehelse	Helsedirektoratet, kommuner, fylkeskommuner, forskningsmiljø
2.1.5	Søke midler til prosjektet «Et friskere Nordland»	Diabetesforbundet, Helse Nord RHF

Strategi 2.2 Videreutvikle Folkehelsealliansen Nordland som en sterk og tydelig aktør i det regionale folkehelsearbeidet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
2.2.1	Kvalitetssikre sekretariatsfunksjonen i Folkehelsealliansen	
2.2.2	Følge opp alliansens strategiske plan	Regionale aktører
2.2.3	Gjøre alliansen og dens arbeid mer synlig som del av den offentlige debatt	Regionale aktører
2.2.4	Utvikle alliansens potensial til å bli en mer tydelig politisk kunnskapsleverandør inn i folkehelsearbeidet	Regionale aktører

Strategi 2.3 Delta i nasjonale og internasjonale nettverk, samarbeidsfora og allianser for folkehelsearbeidet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
2.3.1	Videreføre medlemskapet og engasjementet i Sunne kommuner	Sunne Kommuner
2.3.2	Delta i arbeidet med å etablere en nasjonal folkehelseallianse	Nasjonale aktører
2.3.3	Delta i Nasjonalt nettverk for folkehelsekoordinatorer	Sunne kommuner
2.3.4	Fremme hovedsøknad om bilateralt samarbeid med Polen	Helsedepartementet i Polen
2.3.5	Kartlegge grunnlaget for samarbeid med svenske regionale myndigheter i oppfølgingen av Et Friskere Nordland	Sverige, Helse Nord RHF, Diabetesforb.

Strategi 2.4 Styrke samarbeid mellom praksisfeltet, forskning og høyere utdanning.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
2.4.1	Etablere samarbeid med Nord Universitet om master-/bacheloroppgaver innenfor folkehelseområdet	Nord Universitet
2.4.2	Vurdere mulighetene for samarbeid med andre norske høyskole-, universitets- og forskningsmiljø	Høyskoler, universiteter og forskningsmiljø
2.4.3	Utarbeide en oversikt over mulige studentoppgaver relatert til fylkeskommunens praktiske folkehelsearbeid	
2.4.4	Tilby praksisplasser til høyskole/universitetsutdanninger innen relevante utdanninger	

3 Helsefremmende bo- og nærmiljø

Mål: Alle innbyggere i Nordland skal ha trygge, attraktive og helsefremmende bo- og nærmiljø.

Strategi 3.1 Videreutvikle sosiale møteplasser, varierte fellesarenaer og kultur- og fritidstilbud som er tilpasset ulike kulturer, funksjonsnivå og generasjoners behov.

Tiltak	Samarbeidspartnere
3.1.1 Planlegge Generasjonskonferansen 2019	
3.1.2 Videreføre prosjektet "Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse"	Kommunene
3.1.3 Arrangere Byromseminar 2018	Kommunene Statlige regionale aktører
3.1.4 Legge til rette for Folkehelseuka 2018	Kommunene

Strategi 3.2 Tilrettelegge for bostednære friluftsområder, parker og grønnstrukturer.

Tiltak	Samarbeidspartnere
3.2.1 Gjennomføre GIS-analyse om kvalitet og funksjonalitet på bostednære friluftsområder, parker, grønnstrukturer og kulturminner, case Bodø.	Bodø kommune
3.2.2 Disponere fylkeskommunale friluftstilskudd til infrastruktur med særlig vekt på nærmiljøet	
3.2.3 Arrangere Workshop om forvaltningsplan for statlig sikrede områder.	
3.2.4 Disponere tilskudd til stedsutvikling	
3.2.5 Revidere Kartlegging og verdisetting av friluftsområder med spesielt vekt på kyst- og sjøområder.	Regionale friluftsråd
3.2.6 Videreføre arbeidet med Kommunale turruteplaner	Regionale friluftsråd
3.2.7 Gi innspill og uttalelser til kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	

Strategi 3.3 Fremme god tilgang til gangveier, sykkelveier, kollektivtransport og tjenestetilbud.

Tiltak	Samarbeidspartnere
3.3.1 Følge opp Regional transportplan	Statens vegvesen
3.3.2 Høste erfaringer gjennom å delta på Nasjonal sykkelkonferanse	

Strategi 3.4 Fremme utvikling av anlegg for idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv i bo- og nærmiljø.

Tiltak	Samarbeidspartnere
3.4.1 Samarbeide med kommunene om en mer balansert bruk av spillemidlene i henhold til FT-sak 147/14.	

3.4.2	Disponere statlige- og fylkeskommunale midler	
3.4.3	Arrangere regionale konferanser med vekt på spillemidler til nærmiljørelaterte anlegg	Kommunene Regionale friluftsråd

Strategi 3.5 Videreutvikle trygge, universelt utformede og sosialt tilpassede boliger og bomiljø.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
3.5.1	Formalisere samarbeid med Husbanken om utvikling av boligsosialt program	Husbanken
3.5.2	Gi innspill og uttalelser til kommunale planer	

Strategi 3.6 Fremme sikkerhetsfremmende og skadeforebyggende arbeid.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
3.6.1	Støtte prosjektet "Sterk og stødig" - helsefremmende og fallforebyggende tiltak for eldre økonomisk	Troms fylkeskommune
3.6.2	Delta i Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg	
3.6.3	Følge opp tiltak i Regional plan for trafikksikkerhet	Trygg Trafikk Statens Vegvesen

4 Et inkluderende og likeverdig samfunn

Mål: Nordland skal være et inkluderende og likeverdig fylke hvor alle innbyggere kan medvirke og delta på like vilkår.

Strategi 4.1 Tilrettelegge for at alle innbyggere i Nordland kan medvirke i samfunnsplanlegging.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
4.1.1	Utvikle verktøy for medvirkning	
4.1.2	Spred informasjon om gode medvirkningsprosesser	

Strategi 4.2 Styrke frivillig sektor som arena for deltakelse.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
4.2.1	Følge opp Nordland fylkeskommune's idrettsprioriteringer	Kommunene og Nordland Idrettskrets
4.2.2	Oppfølging og revidering av samarbeidsavtaler med frivillig sektor	Frivillig sektor
4.2.3	Tilby kurs i integrering/rekruttering av innvandrere til lag og foreninger	
4.2.4	Fordele fylkeskommunale og statlige tilskuddsordninger	

Strategi 4.3 Videreutvikle mangfoldige aktivitets- og kulturtilbud.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
4.3.1	Vurdere tilskuddsordningene i forhold til mangfold/målgruppe, inkludering og utjevning av sosiale ulikheter i helse	

4.3.2	Disponere tilskudd til idretts- og kulturtiltak for personer med funksjonsnedsettelse
4.3.3	Videreføre erfaringer fra Tilflyttingsprosjektet om innvandreres deltakelse i organisasjonsliv

Strategi 4.4 Øke den flerkulturelle kompetansen i barnehager, skoler og helsevesenet.

Tiltak	Samarbeidspartnere	
4.4.1	Bidra i utvikling og distribusjon av informasjonsmateriell, både trykt og digitalt	Fylkesmannen, Folkehelsealliansen, direktorater

Strategi 4.5 Bidra til åpenhet og kommunikasjon om viktige tema som f.eks psykisk helse, vold, seksuelle overgrep, trakassering og mobbing.

Tiltak	Samarbeidspartnere	
4.5.1	Målrettet samarbeid mot organisasjoner og miljøer som kan bidra til åpenhet og kommunikasjon om disse viktige tema	Kommuner, elevorganisasjoner, frivillige organisasjoner
4.5.2	Videreutvikle nettbasert informasjon om psykisk helse	Ungdommens fylkesråd og fagmiljø

5 Barn og ungdom

Mål: Barn og ungdom er rustet til å mestre livets utfordringer.

Strategi 5.1 : Videreutvikle barnehage, grunnskole og videregående skole som helsefremmende arenaer.

Tiltak	Samarbeidspartnere	
5.1.1	Gjennomføre prosjektet «Helsefremmende grunnskoler» i midtfylket	Kommunene, Gjensidigestiftelsen, Folkehelsealliansen, friluftsrådene
5.1.2	Utarbeide plan for innføring av kriterier	
5.1.3	Forelesninger på seminarer og samlinger for lærere samt møter med de vgs om implementering av kriteriene	
5.1.3	Være veileder og pådriver for kommunene i forhold til samarbeidsavtalen	Kommunene
5.1.4	Utvikle materiell og verktøy for systematisk arbeid i barnehager og skoler.	Kommunene, Folkehelsealliansen
5.1.5	Arrangere og delta på nettverksmøter og konferanser for erfaringsdeling	Kommunene, Folkehelsealliansen
5.1.6	Arbeide for å få helsefremmende arbeid inn i utdanningsinstitusjonene	Folkehelsealliansen
5.1.7	Koordinere «Fiskesprell»	Norges sjømatråd, helsedirektoratet
5.1.8	Legge til rette for at grupper på sosiale medier for skoler og barnehager fungerer godt og bidrar til	Skoler og barnehager

	kompetanseheving	
5.1.9	Spre medvirkningsmetodikken «Med ungdom i fokus»	Fylkesmannen, Sunne kommuner

Strategi 5.2 Arbeide for at flere barnehager, skoler og kommuner blir trafikksikre.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
5.2.1	Følges opp i arbeidet med Helsefremmende barnehager og skoler	Kommunene

Strategi 5.3 Arbeide for å øke andel som fullfører videregående skole.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
5.3.1	Utvikle helhetlig og likeverdig elev-og miljøtjeneste i videregående opplæring	
5.3.2	Fortsette frokostordningen	
5.3.3	Drifte kantinenettverket	

Strategi 5.4 Fremme god kvalitet i seksualundervisning til barn og unge.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
5.4.1	Samarbeide om utvikling av undervisningsmateriell	Kommunene

Strategi 5.5 Videreutvikle tilbudet fra frivillig sektor rettet mot barn og unge.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
5.5.1	Utvikle materiell til bruk i frivillig sektor	Frivillig sektor

6 Voksenlivet

Mål: Alle voksne i Nordland skal føle at de bidrar i samfunnet, utnytter sitt potensial, videreutvikler sine ressurser og opplever mestring.

Strategi 6.1 Videreutvikle helsefremmende og inkluderende arbeidsplasser.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
6.1.1.	Videreføre arbeidet med IA avtalen	NAV
6.1.2	Følge opp arbeidet med Helsefremmende arbeidsplasser	Folkehelsealliansen
6.1.3	Øke antall arbeidstakere med innvandrerbakgrunn i Nfk	
6.1.4	Styrke Akanarbeidet i Nfk	
6.1.5	Informere om at alle etater/kontorer i NFK bør ta inn kandidater for språkpraksis, arbeidspraksis	

Strategi 6.2 Videreutvikle et utdanningssystem som er tilpasset arbeidslivet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere
--	--------	--------------------

6.2.1	Ha fokus på voksenopplæring innen videregående opplæring, spesielt fagopplæring.
6.2.2	Styrke norskopplæring for innvandrere
6.2.3	Styrke Karrieresentrene
6.2.4	Flere utdanningstilbud som dekker arbeidslivets behov.
6.2.5	Mer fleksible utdanningstilbud

Strategi 6.3 Integrere folkehelseperspektivet i relevante utdanninger.

Tiltak	Samarbeidspartnere	
6.3.1	Arbeide for å få helsefremmende arbeid inn i utdanningsinstitusjonene	Folkehelsealliansen, Nord Universitet
6.3.2	Sikre at prosjekterfaringene fra Nærmiljøprosjektet integreres i relevant undervisning for mastergrad studenter	Nordlandsforskning, Nord Universitet

Strategi 6.4 Videreutvikle kultur-, fritids- og aktivitetstilbud tilpasset voksnes behov.

Tiltak	Samarbeidspartnere	
6.4.1	Fordele statlige og fylkeskommunale tilskudd til frivillig sektor	

7 Alderdom

Mål: Alle eldre skal ha mulighet til å ta i bruk sine ressurser, delta i samfunnet, føle trygghet og ha god trivsel.

Strategi 7.1 Tilrettelegge for økt samfunnsengasjement og deltakelse.

Tiltak	Samarbeidspartnere	
7.1.1	Gjennom tilskudd og avtaler med frivillig sektor stimulere til økt deltagelse fra eldre i frivillig arbeid	Frivillig sektor
7.1.2	Planlegge Generasjonskonferansen, jf. tiltak 3.1.1	Ungdommens fylkesråd, Eldrerådet, RFL
7.1.3	Løfte kunnskap om Eldres behov og ressurser inn i aktuelle politiske saker	

Strategi 7.2 Videreutvikle kvalitetssikrede lokale aktivitetstilbud for eldre.

Tiltak	Samarbeidspartnere	
7.2.1	Tilskuddsordninger til frivillige lag og foreninger	
7.2.2	Oppfordre og støtte til kvalitetsutvikling av tilbud til eldre	Kommuner og fagmiljø

Strategi 7.3 Videreutvikle et tilpasset transporttilbud for eldre.

Tiltak	Samarbeidspartnere	
7.3.1	Sikre at Eldres behov blir tatt inn i anbudsprosesser på kollektivmaterieill	

7.3.2 Informere om gode lokale transporttilbud/løsninger

Strategi 7.4 Videreutvikle helsefremmende institusjoner for eldre

	Tiltak	Samarbeidspartnere
7.4.1	Spre nasjonale normer og anbefalinger om helsefremmende institusjoner	
7.4.2	Utvikle informasjonsmateriell	